

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Valja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHELSEA 3878

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

NO. 159. — ŠTEV. 159.

NEW YORK, WEDNESDAY, JULY 9, 1930. — SREDA, 9. JULIJA 1930.

TELEFON: CHELSEA 3878

VOLUME XXXVIII. — LETNIK XXXVIII.

\$5,000,000 IZ ŽEPOV DAVKOPLAČEVALCEV

DESET NAGLAVNIH ŠKANDALOV TEKOM TREH LET

NEW YORK, N. Y., 8. julija. — Tekom treh let se je završilo v tem mestu deset gorostasnih škandalov, ki so izvlekli iz žepov davkoplačevalcev pet milijonov dolarjev, za katere je ugotovljeno, mogoče je pa svota celo trikrat tako visoka.

Podkupovalo se je uradnike ter je igralo pri tem glavno vlogo najmanj \$100,000.

Posledica tega so bile preiskave Glavne porote, katerim so sledila priporočila Glavne porote ali okrajnega pravnika za nadaljnje preiskave in previditev raznih oddelkov.

To je zopet imelo za posledico državne preiskave mestnih zadev potem postavnih ali vladnih komisij.

Sest oseb, ki so zlorabile zaupana jim javna mesta, se nahajajo v ječah. Proti petintridesetim osebam se je postopalo kriminalno.

Deset glavnih škandalov, katere so spremljali manjši, in radi katerih so prišli ob dobro ime javni uradniki, so naslednji:

1. Slučaj kanalizacije okraja Queens;
2. Škandal s plačami pri Street Cleaning Departmentu;
3. Primanjkljaj pristojbin v uradu County Clerk;

4. Slučaj banke City Trust Co.;
5. Slučaj Alberta H. Vitale, ki je imel za posledico odstavitev glavnega občinskega uradnika;

6. Škandal v Probation Department, vsled katerega je moral odstopiti Edwin J. Cooley, katerega je pa naknadno porota oprostila ter ga priporočila na staro mesto;

7. Slučaj W. Bernard Vause, združen z obdolžbami poneverbe pošte, tativne, podkupovanja, in kojega posledica je bil odstop sodnika za okraj Kings;

8. Škandal pri Board of Standards and Appeals, vsled katerega je resigniral William E. Walsh kot predsednik pod obtožbo, da je sprejemal darila kot javni uradnik in da ni napravil prijave glede dohodninskega davka;

9. Slučaj sodnika Francis X. McQuade, glede katerega bo določila odvetniška zbornica ali naj še vrši svojo službo;

10. Obtožba napram sodniku George F. Ewald, radi poneverbe pošte, kateri je bil začasno odstavljen na lastno prošnjo.

OBJAVILI BODO STARO - DRHAL NAPADLA JUDE NA POLJSKEM

Zdravnik živel kakih 2700 let pred Kristusom.

CHICAGO, Ill., 6. julija. — Tu nameravajo objaviti vsebinsko papirusa, katerega je najbrže spisal egiptovski zdravnik Imhotep pred približno 2700 let pred Kristusovim rojstvom.

Profesor Breasted, ki je merodajna oseba za egiptovsko zgodovino domneva, da je bil Imhotep resničen znanstvenik, ki se je posluševal v slučaju bolezni zdravništva in ne mesarskega noža. Razumel se je na operacije, uporabil obvezne in zmal rane zaštitu.

Kot iz zapiska razvidno, je bil Imhotep prvi, ki je ločil možgane od glave.

Egiptani so bili preje prepricani, da je sedež življenja v drobovju. On je pa spoznal, da ako trpe možgani, trpe istočasno tudi drugi deli telesa ter je svoje zdravljenje temu primerno uredil.

Toszdevni papirus je lastnina New York Historical Society ter je sedaj pričevan na enem muzeju, predvsem in skrivnosti.

Štirideset Judov ranjenih.

VARŠAVA, Poljska, 5. julija. — Včeraj in danes je bilo ranjenih nad štirideset Judov, ko jih je napadla podvijana mladina v njih okraju Kovel.

Neprilike so se pričele včeraj, ko je bilo več Judov ranjenih v prepisu s poljskimi plavači. Mladina se je poslužila takoj revolverjev, nožev in kolov.

Judje so zapustili ulice, prezaprnil delavnice in hiše in se po možnosti zbarakidirali. Pobitih je bilo nato mnogo oken.

Delegacija judovskega okraja se je podala k predsedniku, kjer so prosili rabiti za obrambijo, na kar jim je odgovoril politički načelnik, da nima dovolj mož na razpolago. Delegacija se je podala nato v Lutsk k okrajnemu komisarju ter prosila njega za posredovanje.

ADVERTISE "GLAS NARODA"

INDIJANI DRŽAVE N. Y. TOŽIJO

Zahtevajo rezervacijo za svoje pleme.

DUNKIRK, N. Y., 7. julija. — Indijanci Cattaraugus rezervacije so prizeli s tožbo, na podlagi ko je hočejo njih poglavari ugotoviti, ali bi se dalo pregnati z avtomobilom na letališče ter dejala šoferoju: — Ako vas v dvajsetih minutah ne poklicem, ni treba dalje namečati.

Otoženka v tem slučaju je 70 let stara Mrs. Minnie Seeley, vdova po polnokrvnem veteranu iz civilne vojne, Jasperju Seeley. Indijanci trdijo, da nima nikake pravice do 65 akrov obsegajoče farme, katero je pododelan njen mož po svoji beli materi. To pa kot ženska glasom indijanskih postav ni mogla posedoti zemljišča v rezervaciji.

Farmo je kupil najprej leta 1840 oče Jasperja, James Seeley, ki se je doselil iz Knade z oddelkom Indijancev. Poročil se je z belo žensko, katera je rodila leta 1845 Jasperja, kateri je farmo upravljal. Ako bodo Indijanci v tem slučaju zmagali, bodo nastopili še napravljeno petnajst let nadaljnje posestnikom.

PRIZIVNO SODIŠČE POTRDILO SMRTNO OBSODO

ALBANY, N. Y., 8. julija. — Hyman Hirsh, ki je umoril oktobra meseca 1927, v New Yorku zobozdravnik Jakoba Gross, bo moral umrijeti na električnem stolu. Obsodbo je danes potrdilo prizivno sodišče.

Nadalje je sodišče potrdilo smrtno obsodo nad Claude Udwin, William Force in Jesse Thomas v zvezi z umorom glavnega paznika v Auburn jutrišnici za časa vstaje preteklega decembra. Te tri more rešiti električnega stola te pomilovanje govornika Roosevelt.

VAŽNA KONFERENCA GLEDJE MAROKA

PARIZ, Francija, 8. julija. — Tu se ima vršiti važna konferenca glede vojaških zadev v Maroku. Prisostvoval bo Lucien Saint, general v Maroku ter general Nogues, vodja vojaškega kabineta.

Generala iz Maroka pričakujejo v Pariz.

GENERALA iz Maroka prič

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Nakar, President Louis Benedik, Treasurer
Place of business of the corporation, and addresses of above officers:
216 W. 11th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Na celo leto velja list za Ameriko	Za New York na celo leto	\$7.00	
in Kanado	\$6.00	Za pol leta	\$3.50
za pol leta	\$8.00	Za inozemstvo na celo leto	\$7.00
za četr leta	\$1.50	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan in vsevodi nedelj in praznikov.

Dopis brez podpisa in osebnosti se ne pribrejejo. Denar naj se blago posiljati po Money Order. Pri spremembu kraja naravnih prenosov, da se nam tudi prepreči bivališče naznam, da hitrejš najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 216 W. 11th Street, New York, N. Y.
Telephone: Chelsea 2878

KORAK AMERIŠKE DELAVSKE FEDERACIJE

Governer Roosevelt je imel pred kratkim na governorski konferenci v Salt Lake City zelo značilen govor. Governer države New York ni le izjavil da mora priti do državnega delavskega zavarovanja, temveč tudi, da bo prišlo prav gotovo. Ostro je napadel voditelje Hooverjeve administracije, ki so že več mesecev zaposleni s tem, da motijo javnost glede obsega gospodarske krize.

Za čitalce naprednih delavskih listov ni povedal governer Roosevelt seveda ničesar novega.

Vsi ti listi so že neštetokrat ožigali takteke Hooverja in njegovih privržencev. Na socijalističnih in drugih delavskih zborovanjih so že neštetokrat opozoril na zločinske strani te vladne takteke.

Da pa je sedaj ponovil isto governer države New York, kar so že preje povdarijali "hujškači in plačanci", zaslubi to polnega uvaževanja.

Obžalovati je le, da je meščanski politik opozoril ameriško javnost na potrebo državnega zavarovanja.

Ameriška delavska federacija se je šele v zadnjem letu zavzela za to, da bi države uvedle splošno delavsko zavarovanje. Osem držav je že uvelio starostno zavarovanje, ko so se organizirani delaveci potom svojih eksekutivnih uradnikov zavzeli za to.

Kadar pa se bo posrečilo dobiti tako postavo za vso deželo, ne bo seveda treba profesionalnih politikov, kot se zbirajo sedaj v Salt Lake Cityju, da opozore javnost na potrebo takega koraka.

Za vse to je treba še dosti korakov ter uveljaviti predvsem gotovo rento, ki bo postala resnični ključ k starostnemu zavarovanju in brezkrbni starosti, ki plasi skoro vsekoga trpina na tem svetu in prav posebno v tej deželi.

KDOR IMA PAPEŽA ZA BRATRANCA...

Pred par tedni se je odigral zanimiv dogodek, ki razdeva rivalnost med katoliško cerkvijo in fašizmom, kljub italijanskemu konkordatu. Dogodek se je odigral v gorenji Italiji.

V Bellano, ob comskem jezeru sta bila aretirana dva duhovnika, ki sta bila odvedena v Milan, obtožena protifašistske propagande. Obsojena sta bila na izgon na jetniški otok.

Nadškof Milana, Schuster, je interveniral takoj v njih interesi in milanski sodnik je bil prisiljen obiskati Njegoša Eminenco.

Nadškof je sprejel sodnika, običen v ves sijaj cerkve-nega kneza ter izjavil, da sta oba duhovnika nedolžni, in da bo sam spremiljalo oba svečenika na dotični otok, če bo kazenski obvezljiva. To seveda ni zgrešilo svojega utisa. Oba duhovnika sta bila obsojena le na malenkostne kazni.

Nadškof je poslal nato potom papeža samega protest na Mussoliniho.

Mussolini je seveda trepetal pred kaznijo papeža ter odpustil takoj milanskega župana iz službe in istotako tudi tamošnjega tajnika fašistovske stranke ter pomiloval oba duhovnika. To pa ni še zadovoljilo papeža in tudi ne nadškofa, ki nista hotela sprejeti od Mussolinija nikake milosti.

"Dobri odnosi" med Mussolinijem in milanskim nadškofom so vsled tega zelo napeti in Mussolini si najbrž ne bo upal obiskati milanskega nadškofa.

VELIK PRIDELEK BRESKEV V CALIFORNII

Iz Fresno, California, se poroča: Štiri deset odstotkov breskev, ki so dosegli bolj polno kot katerakoli druga kota, gnuje na dreveshi in po postanju štete pote. To je bistvo načrta, valedi, kateroga upoštevajoči držati cene navgor ter ustvarjati visoke cene za svoj proizvod. Prilegajoči bodo v tekem letu pridobil 438,000 ton breskev na kane, v primeru s 179,000 ton, katero se lanskoto letu poslali na trg, ko je poskočila cena na nekako \$30 na tono.

To cena pa bi radi vzdriali ter puste breskavam, da gnilje na dre-

Iz Slovenije.

Z avtomobilom ga je podrl.

Pretekli dni se je peljal mizarški pomočnik A. Dovjak s Kozaril na kolesu po Dunajski cesti v smere proti pošti. Naenkrat je prišel za njim z avtomobilom šofer Mihal H., ki je vozil s hitrostjo kar 30 km na uro. Preden se je mogoč Dovjakogniti, ga je šofer že dohitel ter ga podrl z vso silo po tleh, da je nesrečnik odletel daleč vstran, dočim je prišlo kolo pod avtomobil. H. je sicer na mestu krepko zavrl svoje vozilo, vendar nesreči ni mogel več preprečiti. Istočasno je pripeljal za avtomobilom tudi tramvajski voz, ki je zadel ob avtomobil zaradi česar sta se razbili v tramvaju dve šipi.

Dovjak je pri padcu dobil hude praski po vsem telesu in je moral iskati zdravniške pomoči.

Neurje in požar v kranjski okolici.

Na praznik Rešnjega telesa je izgledalo proti večeru kakor da se je nebo zarolito proti zemlji. Že popoldanska nežnosna soparica ni občutila pravničkih brezreg. Proti pol 12. se je okrož Storažica stenimo, da je izgledalo kot v noči.

Nad vasmi pred Preddverjem in Golnikom ilo kakor iz škafa, vmes pa je naprestano treskalo. Neurje je naglo izlalo v ozkem pasu dretino proti Kranju. Nad bližnjo okolico je divjala nevhita skoro pol ure. V komaj enosekundnih presekih so šivale strele, da je bilo groza. Samo v najbližji okolici je trečilo nad 30-krat. Tako je strela zanethia večji požar na Hujah, dvakrat je treščilo v transformator. Zavrsne elektrarne v Strževem, da je bilo to idilično naselje brez luci. Trecjé je udarila v telefonski vod, da je strela svignila po žici v hišno kopališče restavracije Slavec in poskodovala zid in vrata. Pokvarila je tudi telefonski vod nad Smarjetno goro. Neurje je prešlo čez most v ozkem pasu, tako da je v bližnjem Senčurju padlo komaj par kapljic. Od tu se je razillo proti Škofjeloškim hribom. Nad Stražščem proti Sv. Joštu je padał toča.

Med največjim nalinjem je udarila strela v gospodarsko poslopje poselnika Krča, vulge Rešnjeca na Hujah, katere loči le Koka od mesta. Bliskoma je svignil v zrak ogneni zubci in zajel poslopje. Skoraj vsa družina je bila zbrana doma. — Sedaj je nekam bližu treščilo, — je pripomnil domačec dekle. — Ko je pogledala skozi vrata, je zapazila na svojo grozo, da gori pri njih.

Domaci so hitro rešili iz gospodarskega poslopja motor za slamo-reznicino in vozove, iz hleva pa vso živilo. Ogenj je med tem zajel tudi hlev in grozil stancovanjskemu poslopju. Tako so prihitele mestni gasilci z veliko motorno brizgalno in avtomobilom ter posegli energično v gašenje. Napeljati so morali cevi par sto metrov daleč v globoko strugo Kotre, ker je bil hidrant preslab. Kasnejše so prispevali tudi gasilci iz Primorskovega. Posrečilo se je gasilcem lokalizirati ogenj tako, da je uniel le gospodarsko poslopje do tal, streho hleva, med tem ko je spodnji del ostal nepoškodovan. Obavarovali so tudi stanovanjsko hišo, ki je bila v veliki nevarnosti.

Škoda je precejšnja. V gospodarskem poslopju je bilo shranjenega 9 voz sena, ki je zgorelo. Škoda cenj. nad 50.000 Din, ki je tem občutnejša, ker je bil Krč zavarovan le za nezadnjo vsto.

Pri gašenju sta se priprtili dve gasilci nezgodni, ki bi kmalu zahtevali vnosno smrt. Krč je imel do svojega poselstva napeljan električni vod. Zaradi ognja je tram zgorel, da so hice popadale na tla. V žici za razsvetljavo pa je bil tok neprekinjen. Član gasilnega društva iz Primorskovega Šifrter je zagrabil za to žico, da je padel v nezavest. Njegovo opasnost je zapazil član mestnega gasilnega društva Eržen-Ivan, ki je prišel pravven na pomoč in ga zagrabil, da bi ga potegnil v vrstan. Tako je priseljšči tudi na nekem ovinku združil s ceste in se premrtil. Dočim sta dobila šofer in Juričič več lažjih poškodb na rokah in nogah, je obležal trgovski potnik Milčić.

Pravilno je zagrabil za to žico, da je padel v nezavest. Njegovo opasnost je zapazil član mestnega gasilnega društva Eržen-Ivan, ki je priseljšči tudi na nekem ovinku in ga zagrabil, da bi ga potegnil v vrstan. Tako je priseljšči tudi na nekem ovinku združil s ceste in se premrtil. Dočim sta dobila šofer in Juričič več lažjih poškodb na rokah in nogah, je obležal trgovski potnik Milčić.

Pozno v noč se je raznesla govorica, da je strela udarila v Trbojah ob savski strugi proti Smledniku in povzročila požar.

Ogenj v Rovtah.

Na praznik sv. Rešnjega telesa, bi bila postal lepa župna cerkev sv. Mihaela v Rovtah nad Logatcem kaj kmalu žrtve požarne katastrofe. Ljudstvo je bilo ravno zbrano v cerkvi pri maši, ko se je pojaval nekakši četar na 11. ogenj sodišče.

Državno vrhovno sodišče je niheno prvo pritožbo zavrnilo ter jima zvišalo kazen na \$50.00 ter bi jo moral da plati. Izjavljata pa, da je Sv. Pismo verska knjiga ter da sta imela pravico razpečati jih.

OBSODBA NA PODLAGI NEDELJSKE POSTAVE

Pritožil se bodo na višje sodišče.

CAMBRIDGE, Mass., 7. julija. — Dr. Harold C. Royal iz Malden in E. Robert Anderson iz Arlington, ki pretekli jeseni nista hotela plačati kazni po \$2, ker sta v nedeljo prodajala Sv. Pismo, sta danes izjavila, da se bosta pritožili na višje sodišče.

Državno vrhovno sodišče je niheno prvo pritožbo zavrnilo ter jima zvišalo kazen na \$50.00 ter bi jo moral da plati. Izjavljata pa, da je Sv. Pismo verska knjiga ter da sta imela pravico razpečati jih.

VELIKANSKI JEZ ZA PANAMA KANAL

Stroški bodo znašali \$12,000,000.

DENVER, 7. julija. — Tu so bili izvršeni načrti za jez na Chagres reki ter hidro-električno napravo. Jez in naprava bosta stala 12 milijonov dolارjev ter se bo pričelo z gradnjo leta.

Jez se bo imenoval Maiden Dam, ob 1200 čevljev dolg ter 200 čevljev visok.

Mr. Randolph, ki je glavni inženir podjetja, pravi, da je jez potreben za kontrolo poplav reke Chagres. Hidro-električna naprava bo prizvajala elektriko za podjetja, ki že delujejo. Dokončan bo jez v štirih letih. Za izvršitev važnih del se bo najelo izvajene ameriške delevce.

Samomor v Ljubljani.

Kakor poročajo, se je v svojem stanovanju na Sv. Petru cesti zastopila z lizetom Marija Kobler, bivša učiteljica, pristopila po svojem moču, ki pa se nahaja sedaj v Rusiji, v Litiji. Imenovana je bila rodom Čehinja. V smrt je šla zaradi nesrečne ljubezni in ne zaradi neštevilnih osebnih razlogov.

Smrt dekleta pod vlakom.

Na Televo večer, ko je skozi poslopje v Limbušu okrog 21. vozil zadnji čestni vlak v Maribor, so ljudje malo pred postajo opazili, da je nekdo prišel pod vlak. Načel so 20 do 25-letno boljše oblečeno dekle z zlomljeno desno nogo in roki in razbilo lobanjo, iz katere so izstopili možgani. Dekle je bilo seveda takoj mrivo. Studentična policija je tekmo poizvedovala, da je imela samomorilka pri sebi ročno torbico, v kateri je imela papirje. Predno je skočila pod vlak, je torbico skrila v živo mejo ob zeleninski progi. Ta torbica je bila te dni najdena, v njej je bilo 400 Din, nekaj drožiba, robec z monogramom D. S. ter listek z napisom Dora Seliniek, Maribor. Že popoldne je bilo nesporno dokazano, da je to res pravime nesrečnike, ki je slavostno poizvedovala v smrt, spoznala pa je tudi njena sestra v Mariboru živje omrzljena sestra. Kakor je ugotovila policija, je mladenica do fribuarja službovala v Mariboru, na to je odšla v Suboticu in se sedaj zopet vrnila v Maribor, ne da bi se javila pri ožjih sorodnikih.

Čeli oblaki se spuščajo na mehiške kmetije.

MAZATHAN, Mehika, 7. julija. — Kmetijske pridelke po državah uničujejo milijoni kobilic. V zadnjih petih letih se glasi, da se pomika mrčes v velikih oblikah preko države.

D. S. ter listek z napisom Dora Seliniek, Maribor. Že popoldne je bilo nesporno dokazano, da je nekem ovinil ovinku združil s ceste in se premrtil. Dočim sta dobila šofer in Juričič več lažjih poškodb na rokah in nogah, je obležal trgovski potnik Milčić.

Pravilno je zagrabil za to žico, da je padel v nezavest. Njegovo opasnost je zapazil član mestnega gasilnega društva Eržen-Ivan, ki je priseljšči tudi na nekem ovinku in ga zagrabil, da bi ga potegnil v vrstan. Tako je priseljšči tudi na nekem ovinku združil s ceste in se premrtil. Dočim sta dobila šofer in Juričič več lažjih poškodb na rokah in nogah, je obležal trgovski potnik Milčić.

Pravilno je zagrabil za to žico, da je padel v nezavest. Njegovo opasnost je zapazil član mestnega gasilnega društva Eržen-Ivan, ki je priseljšči tudi na nekem ovinku in ga zagrabil, da bi ga potegnil v vrstan. Tako je priseljšči tudi na nekem ovinku združil s ceste in se premrtil. Dočim sta dobila šofer in Juričič več lažjih poškodb na rokah in nogah, je obležal trgovski potnik Milčić.

Pravilno je zagrabil za to žico, da je padel v nezavest. Njegovo opasnost je zapazil član mestnega gasilnega društva Eržen-Ivan, ki je priseljšči tudi na nekem ovinku in ga zagrabil, da bi ga potegnil v vrstan. Tako je priseljšči tudi na nekem ovinku združil s ceste in se premrtil. Dočim sta dobila šofer in Juričič več lažjih poškodb na rokah in nogah, je obležal trgovski potnik Milčić.

Pravilno je zagrabil za

REFORMIRAJMO MOSKO

NOŠO

KRATKA DNEVNA ZGODBA

IVAN KRSNOVSKI:

IRONIJE

Dolga vrsta pričanih svetiljek se podstavek za postavo, ki se je v izgubljala z mrtvimi sojem na novi orjaško dvigala: Ljubov. — Njo samo je pretreslo. Ali ni bilo vse to jasen dokaz za prvenstvo duševnega nad snovnim? Ej, to jih je povedal Kolji prvci, ko ga sreča, in kako mu bo dokazal z dejstvi v rokah novzdržljivost njegovih teorij!

Razburjen razgovor ga je prebudil iz njegove rožaste zamiselnosti: tam, poleg svetiljke, se je zdelo, da se bosta spopadla dve mladeniči.

— Lovov, nikoli ne bi pričakoval, da mi zaigrš takšno reč... — je prislo do njegovih ušes.

Vrgel je pogled na obo nasprotnika. Bila sta dva njegova znanci, Anton Ilijic Maleski in Aleksander Fjodoric Bruniščev.

Ta prepriča ga je zmotil in ga je prekinil v sanjah kakor slabogsen zvok; zato jo je zavil previdno v stran. Med tem, ko se je oddaljeval, ji slíšal, da postaja prepričljivo ukrep v obliki dve ženske, ki je v njegovi oblasti. Posebno spočetka je bilo to kaj smelo in težko podjetje, toda na zadnje ni mogla več ostati neobčutljiva napram njegovi nesebični in čisti ljunbezi. Kar ga je navdajalo najbolj s ponosom, je bilo to, da se je uveljavil s svojimi duševnimi lastnostmi, s čimer je popolnoma zavrgel običajna naziranja, ki smatrajo, da je ženska nedostopna za duševne vrednote. In dokazal je trditev, ki jo je vedno zagovarjal, da duh vendarne obvladuje snov.

— Tisti bedasti Kolji, čevela, da si žensk o svojih le s silo, — je dejal Mirikov, — da je blago znamenit, ko se je spomnil njen dražestni poslov. Ah, kako milena glavica, kako žive in hudočustne očke — vihar so mu vibrirajo v duši!

Njo je gotovo očarala izvirna in neobičajna visokost njegovega mišljanja.

Priči jí je pokazal obzorja zano povsem novega sveta, ki je bil navajena poslušati le neiskrene komplimente in bedaste pogovore.

Polagoma se mu je približala, poslušajoč z vidnim zanimanjem tiste besede, ki so bile zano nove, in mu je izkazovala prav posebno naklonjenost med drugimi znanci.

Tisti večer je končno priznal svojo ljubezen na zelo romantičen način. Spisel je zano novelo, v katero je zgostil vsa svoja čustva, vse misli, ki jih je bil izrekel v času, od kar jo je poznal. Njeno postavo je bil orisal posebno nežno, vsak nje izrek, vsako podrobnost, je bil spravljal na papir. Potem je bil pripovedoval o prebijenju svoje ljubezni do nje, od kar je je skrenil vse utripe svojega srca, vse razburjenost in strah pričakovanja. Ko je prebrala v naslovu svoj ime — "Ljubov", mu je iztrgala revijo iz rok in je začela čitati z vmeno. In med čitanjem so ji ruke drhtele in oči so ji sijale od radosti, a lahna rdečica ji je pokrivala obraz. Potem je postala vsa zmedena, zahvalila se mu je z velikim navdušenjem in mu stisnila roke.

Ivan Ivančič se je zadovoljno nasmehnih v spominu na najbolj napeta mesta svoje novele. Bila je res posrečena. Na posameznih mestih je dosegel takšno moč izraza, da se je sam čudil. Rožaste zarje, ognjeni zatoni, koprnenja, viharji strastni in čustev — vse to je služilo kot

— Prav za prav... se mi ne zdi, — je dejal Ivan Ivančič v zadregi. — Kar se teče mene... kolikor jo poznam, ne zdi se mi...

— Eh, pozitivnih dejstev vam svedeča ne morem nuditi, toda tisto dekle je preveč zvito, in dvomim... o marsičem... In pomislite, da se kaže sedaj zaobljeno napram tistem lopovu, ki je bil moj prijatelj... Ah, razbijem mu glavo! Prijegam. Razumete? Imel sem vse pravice prvenstva, bil sem prvi in tisti podlež... Strela, ce mu ne razbijem glave!

— Da, da, — se je požuril z odgovorom Ivan Ivančič, ki je bil kakor na trnih.

— Zagotavljam vas, če se mi hodiči ženskih poljubov, ne vprašujem zanje, temveč si jih vzamem navzad, vsakemu odporu. Verujte mi, če boste uporabili nasilje in predržnost, vas bodo ženske morda na videz prezirale, toda na dnu srca vas bodo občudovale... Sicer pa, nisem paklican, da bi vas učil stvari, ki jih sami najbolje veste.

Ivan Ivančič je čutil v sebi kaos. Njegove rožane sanje so se mahom podrla, kakor papirnata zgradba v vetru. Skoraj bi bil izkal svoje občutke, pa se je premagal. Hotel se je spravil in tega zmedenega položaja: zato je izrekel uro in hlinično veliko presečenje, menil:

— Ah, zakasil sem se!

— Sestanek? — se je nasmehnih Maleski. Bi lahko zvedel, s kom?

— Naj bo, zaupanje za zaupanje: pričakuje me dražestna plavolaska, pravi popok. Zaljubila se je blazno vame, a zame je samo flirt.

Stisnila sta si roke in odšla vsak po svoji poti. Ivan Ivančič se je obrnil z nekakšno zavistjo v srcu in je pogledal za Maleskim, ki se je

V KOVAČNICI KRIVEGA DENARJA

Spomini na Jož. Beber s Ponovič.

O Jožetu Beberu, tem zloglasnem in prebrisanem ponarejevalcu denarja govorica še ni prišla povsem pozabljenje. Mnogo jih je še okrog Ponovič, ki so poznali Jožeta obenomo, in so imeli celo nekajkrat priliko, da so videli denar njegovega domačega izdelka, ki pa mu je dal veljavno tudi svet, ker ga zaradi prav natančne izdelave ni mogel skoraj nihče ločiti od onega, ki so ga tiskali v nekdanjih cesarskih tiskarnah na Dunaju.

— To je pa oni Beber, — si je rekel, ki je spoznal, da je došel prav na las podoben Bebrovin. Krepkeje je oprijel vite in postal.

— Me kaj poznas? — ga je pozdrvil popotnik.

— Rajtam, da si Bebrov, ne? — je čakal Skubic njegove kretnje.

— Kar je danes tvoj grunt, je bil nekoc vse moje. Veš to? — je nadaljeval potnik razgovor.

— Sem slišal že tudi o tem, mu je odgovarjal Lipavec.

— Danes nimam niti več, niti za pod zob nicesar, pa sem lačen in zejen, — je dejal Beber z uitim glasom in je povesil otočne oči.

— Krščanski ljudje smo — je razvojil Skubic mučen trenotek, in povabil prejšnjega gospodarja v hišo, kjer se je krepl podpril z vsem, kar je premogla Lipavčeva shramba in klet.

— Končno so izdala oblastva zanjskome povlečenje. Beber je zvedel za to namero, denar iz njegovih ust je menda olpril celo usta onih, ki so bili uradno proti njemu. Da se odtegne ječi, je pobegnil in se je skrival pri znancih več tednov. Pozimi, ko zaradi mrzja ni mogel nočevati v samotnih šupah, so ga ujeli. V zapor je moral. Skušali so ga na vse načine, pa ni nicesar priznal. Starovorce trde, da so mu poslali v ječo človeka, ki se mu je izdajal isto tako za ponarejevalca denarja. Skupno bivanje pa ju je takoj navezalo, da je lažni zapornik izvelek iz Bebra njegovo skrivnost... in bilo je po njem. Prisodili so mu 20 let jece.

— Velik proces je bil to. Več desetljudi iz Zasavja je moral pred ljubljanske sodnike. Mnogi so bili oboženi sopomagača pri Bebrovin početjih. Pa ni nihče nič izdal, ki pričomore svoj del k izpadanju las. Skrbijo torej po svojih močeh, da se jim ne loči ne zrati. Tu je treba reforme. Najprvo mora prav ovratnik, ki zapira vrat kakor eklep, cvira krvni obtok proti močganom in najvažnejšim čutilom ter povzroča lahko naporno dihanje, omeljevice in druge težave. Zaprti, dušeči ovratnik naj izgine prav tako kakor ženski moči. Ko smo osvobodili vrat oklep, tedaj že mere zrak do telesa, Če pa stopijo na mesto d'ighi hlač kratke hlače, ki segajo nad koleno, če zamenjamo nehigijenski klobuk s smotrimi pokrivalom, če opustimo nepotrebno opasovanje telesne sredine tedaj smo napravili že dolg korak do zdravega in pametnega moškega oblačila. Cepav se bo tako zvani "elegant" svet se dober čas branil te presevne, vendar bo sčasoma zmagala uviednost in vzraslo bo nov, prostejšje pokolenje v praktičnih in zdravilih oblačilih.

— Zanimivo je bilo izpovedovanje Mihi Torija, ki je Bebru pomagal po cele dneve v njegovem podzemnem prostoru.

Ljubljanski sodnik mu je pokazal Bebrov stroj. "Poznaš to?"

Tori se je potuhnil. "Jo, to? ... Se nikoli nisem videl tegate... kaj pa je to?"

In se je znal preklicani fantič, ki je bil tiste čase mlad hlapčič, tako potuhnil, da so mu vsi sodniki veljali, da je Tori pri vsej stvari po vsem nedolžen in: so ga gladko poslati domov.

In nekatere druge tudi, vseh pa ne. Nadalje je bil zadržan Beber. Na ljubljanski grad je moral na pokoro, ki je služil tiste čase za jedo.

— Ljubljanski potres mu je prinesel odrešenje. Takrat je izdal cesar, ki je prišel gledat ponoseno mesto, amnestijo. Beber je prišel na prostoto... revž, kakor ni bil nikoli prej.

— Beber še živi spomin... Njegova hiša se stoji... visoka in krepka... brajda jo opleta in rožmarin pozdravlja z oken.

Kovačnica, ki je prinesla tako žalosten konec nekdanjemu bogatinu, tudi se stoji... pa živilensko kolo se suče... in spomin na minule čase živi.

— Vsakovrstne KNJIGE

POUČNE KNJIGE

POVESTI in ROMANI

SPISI ZA MLADINO

se dobi pri

"GLAS NARODA"

216 W. 18th Street New York, N. Y.

Telephone: CHELSEA 3878

POPOLEN CENIK JE PRIOBČEN

V TEM LISTU VSAKI TEDEN

Smrtna kosa.

V celjski javni bolnici je umrla

38-letna Jožeta Taušlingerjeva, žena

na dninjar iz Celja.

POZIV!

Vsi naročniki katerim je, oziroma bo v kratkem

pošla naročnina za list, so

naprošeni, da jo po možnosti

čimprej obnove.

Uprava lista.

ŽENE! Ako imate izostalo, ne redno ali bolče merčino, naročite si moje starokraljsko zdravilo. Cena: zavoju \$2. Plačite mi z vašim popolnim zapomnjem! MRS. GRETA LESKOVAR 507 E. 73rd St., New York, N. Y. (Regist. by Board of Health of N. Y.)

Mali Oglasi
imajo velik uspeh

Prepričajte se!

oddaljeval s krepkim in samozaščitnim korakom. Potem se je obrnil počasi proti domu. Zgodba o plavolaski je bila preprosta izmišljotina. Drobni dež in magla sta mu sedaj ledilni kri in m. prodriala v src. In porogljivi glas Kolje mu je odmeval v ušesih: — Ženska počna sama eno resnino: življenje.

POGREŠANI DOKUMENT

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

Za Glas Naroda priredil G. P.

35

(Nadaljevanje.)

Ker ni dobil Gert takoj odgovora na vprašanje, kar je storil s staro listnico, je dvignil pištole ter jo nameril nanj.

— No, gospod Berndt, ali dobim kmalu pojasnila?

Kurt je izgubil še bolj barvo.

— Dajte proč pištole, — je prosil. — Čull boste resnico!

Gert je povesil orožje, a ga držal še vedno v roki, da ustrahuje Kurta.

Kurt je tresel se vzdihnil:

— Torej, včeraj sem ukradel listnico, da uničim dokument, ki bi izročil mene in mojo sestro revščini, bedi in pomanjkanju. Več let sva upala na to desčino ter uredila vse svoje življenje po tem. Sedaj pa naj bi izšla brez belica! Tega nisva hotela in vsej tega sva sklenila ukrašati vam poročni list vaših staršev, brez katerega bi se nikdar ne mogli polastiti premočenja. Hotela sva ga uničiti. Cigaretre sem dobil od nekega znanege mikaemika, da olajšam bolečine, katerim sem sempata izpostavljen. Cigaretre so povsem nenevarne, vendar pa vsem iz lastne izkušnje, da je človek po njih popolnoma brez zavesti! Ko je včeraj nastopilo pri vas to stanje, sem ukradel listnico v upanju, da je dočični dokument notri. Še v avtomobilu sem jo popolnoma izpraznil ter je vrgel skozi okno avtomobila, kakih deset minut od posvetov, v majhnem gozdčku. Ko pa ste nama danes pripovedovali, da sem ukradel napadno listnico, sem takoj sklenil odvzeti vam pravo. Sedaj veste ter naju pštite oditi domov!

Gert se je nekoliko stresel, ko je Kurt govoril o tem, kako je vrgel listnico skozi okno.

Lena je zapazila to stresenje.

Sedaj se je obrnil Gert na Leno:

— Ali je vaš brat govoril resnico? Pridržujem si vse nadaljnje, če razkrivam, da je lagal!

— Govoril je resnico, — je rekla klijubovalno.

Gert jo je ostro pogledal.

— Opišite mi natanko resnico, kjer je vaš brat vrgel listnico skozi okno avtomobila.

V očeh Lene se je čudno zbolestelo.

— Moj brat vam je že rekel, da v majhnem gozdčku, skozi katerega vodi deželna cesta. Peš je lahko priti do tjakaj v nekako desethi minutah.

Gert se je pogladil po čelu, kot da mu je zelo vroče.

— Dobro. Vaše izpovedi bom preiskal. Za enkrat se lahko odstrani. Tukaj imate nicedar več ikšti! Opozjarjam vaju še enkrat na to, da si pridržujem vse nadaljnje korake. Vse sovražnosti napram gospodični Alving in Henriku smatram obrnjene proti meni. Obnašajte se, kot se hocete, če hocete, prepričati, da vas ne naznamim. Nočem postaviti na sramotni oder imena svojega starega očeta, če ni to absolutno potreba. Sedaj pa se izgubita!

Kurt in Lena sta se hitro odstranila. Kurt se je splazil kot pretepen pes, a Lena z visoko dvignjeno glavo. Njeni pogledi so razdevali neutešljivo sovražstvo napram Gertu in Alenki Alving.

Danes sta pozabila celo poklicati avtomobil. Peš sta odšla, da se odpeljata z električno železnicijo.

Molje sta odšla skupaj ter se udajala neprijetnim mislim. Dočim je bil Kurt popolnoma zlomljen, je žarelco v Leni se vedno ljubezni do boja ter silne energije.

Ko je hotel Kurt odstraniti se s ceste ter oditi naprej po stezi do električne železnice, ga je pridržala sestra.

— Idva po vozni poti naprej! Videti hočeva, če bova mogla najti listnico, katero si vrgel proč!

— Zakaj to? — je vprašal čemerino.

Pogledala ga je z blestecimi očmi.

Ker mora vsebovali to dozdevana prazna listnica vendar skrivališče za dokument. Ali nisi zapazil, kako se je stresel, ko si rekel, da si vrgel listnico iz voza? Kako z zanimanjem se je informiral, kje si jo vrzel ven? Kot blisk mi je prišla misel, da je današnji prizor le insceniral, da izve od naju, kje je ostala listnica. Mogoče ima listnica tajen predal, katerega si pregledal. Če bi je le ne vrgel proč! Na vsak način pa isčiva, če jo mogoče zopet ne najdeva! Hitro! Herfut name bo govoril sledil ter istotko iskal. Če jo najdeva ter je dokument vendar notri, potem ostaneva zmagale!

Kurt je negoval pogledal.

— Ali misliš v resnici?

Energično je pokimala.

Brezpogojno! Vprizoriva vsaj zadnji poskus. Če imava dokument, se lahko povsem mirno smejava.

— Če pa naju naznam?

To bi storil že danes, če bi mogel. On ne misli nato, da bi zapletel ime Berndt v nečeden proces! In če bi tudi storil to, — če bi izpovedal njegove čedne prite proti nam, potem bi trdili trdno, da nama je proti z orodjem v roki ter sva bila prisiljena napačno izpovedati. Vse predstavila kot sleparško gonjo Herfurta, pri kateri sta pomagala Alving in Henrik. Videli bomo, če bodo vrjeli tem. Le poročni list morava najti, vse drugo je prava otroška igra!

— Dost poguma imas!

To je pogum obupanja. Kaj naj storiva, če nočeva oditi praznih rok? Hitro isčiva. Neumnost je bila od naju, da sva izdala pravi prostor, kjer si ti dejanski vrgel proč listnico! Bila pa sva presenečena ter nisva vedela, kaj naj storiva!

Kurt je sledil sedaj voljno svoji sestri in odšla sta v gozdček. Tam sta iskala neumorno listnico ter se ves čas plašno ozirala proti vili Berndt. Ceprav sta neumorno iskala, nista našla listnice.

Neki tuj človek je moral gotovo najti listnico, kajti drugače bi jo morala najti. Ce ti je le na vrgel proč! — je rekla Lena, vsa jezna.

— Ne delaj mi očitkov, katerih si delam še itak dovolj, — je mrmljal Kurt, strašno slabe volje.

Nato je potegnil Lena svojega brata naenkrat v grmičevje ter potihnil s njim proč preko polja.

Od daleč je namreč zagledala ostale.

V splošnem pa so bile domnevne Lene resnične, posebno glede nekega drugrega človeka, ki je našel listnico.

Ta sredni najditev je bil Maks Reichert, služabnik velike tvrdke. Tekom časa, ko sta se Kurt in Lena odpeljala iz hiše, je dojavil v vili Berndt več svezkega blaga. Na povratni poti je šel za avtomobilom skozi gozdček, zadovoljno življoč, čeprav ga je zeločelo prav do kosti.

Alenka mu ni se izročila obljubljenih stvari in danes ko je prišel, je niti bilo doma.

Ko je Maks Reichert korakal skozi gozd, je naenkrat obstal ter pogledal v grmičevje ob poti.

— Kateri ptiček pa prepeva v grmovju? To je dejanski usnjata denarnica! — je rekel pred sobo.

Poštolj je jebas na tia ter potegnil denarnico iz grmičevja. Ko si jo je natanko ogledel, je nadaljeval svoj samogovor:

— Hm! Ciste dobra. Usnje je zelo trdno ter izgleda tudi drugače posvet spodobna, le malo rdeč pa na eni strani. Kdo je vrgel to proč, je moral biti bogat človek. Taka stvar stane najmanj par mark. Škoda, da ne titi notri par ameriških dolarijev ali kaj drugače inosenskega denarnja. To bi precej potreval — in mati tudi! Lahko jo je vedno rabim.

Pri tem je potegnil iz svojega žepa staro, fragmentarno denarnico ter jo primerjal z novonalo:

— Velik špas! Kot da prihaja naravnost iz prodajalne, le da nimajo druge te rdeče pise. Lepa najdba!

Zadovoljno je utaknil najdeno denarnico v žep, kjer je imel spravljeno drugi načrani denar.

Zadovoljno življoč je odšel naprej ne sanjajoč, kako važno najdbo je napravil.

Maks Reichert je bil pristni berlinski počitalnik, namazan z vsemi stvarmi, a v svojem bistvu priden, dobrusen in pošten.

(Dalje prihodnjič.)

NORIŠICA RAZUMNIH GLAV

Strogost angleškega kazenskega zakonika, ki obsoja morilce brez razlike na smrt, povzroča, da načajajo zanje kaj radi duševno nedovoljnost, kot omiljevalen razlog. Tako obsoajo potem takšne zločince prej v norišnico nego na vešala, a v norišnici ima grešnik vedno nekaj upanja, da ga, kot "ozdravljenega" poslej domov — prej ali siej. Seveda je v takšnih okoliščinah po angleških blaznicah najti marsikaj dokaj čudnih "norcev". Nedvtrno tega je neki parlamentarni odbor obiskal kazenske oddelke deželnih norišnic in je ugotovil prav zanimive reči. Tako je naletela komisija na nekega norca, ki je kazal kar najzavajnejše zanimanje za dogodek na svetovnih borzh, norosti pa prav nobene. Možakar je — v blaznic! — postal v zvezi z bankami in si je s špekulacijami priznal edino milijonsko vstopico. Druga zanimiva osebnost tega kova je neki bivši profesor, ki so ga radi umora obsojili na smrt.

Bojkot ameriškega blaga v Italiji.

Italijanski ministriški svet je razpravljal o načrtu za boj proti novi ameriški carinski tarifi. Italijanski gospodarski krogi so sklenili, da bodo popolnoma bojkotirali ameriško blago.

BREZPLACNI POUK.

BOARD OF EDUCATION nudi brezplačen pouk, ki se želi naučiti angleški in hotejo postati državljanji Združenih držav. Oglašuje se za pojasnila v ljudski šoli št. 127 East 41. cesta v petek zjutraj od 10. do 12. soba št. 308, ali pa v pondeljek in sredo ob 1. do 5., soša 413.

MINNESOTA

Chisholm, Frank Gouze, Frank Pucelj.

Ely, Jos. J. Peshel, Fr. Sekula.

Eveline, Louis Gouze.

Gilbert, Louis Vessel.

Hibbing, John Povš.

Virginia, Frank Hrvatich.

Sheboygan, John Zorman.

West Allis, Frank Skok.

MISSOURI

St. Louis, A. Nabrgoj.

MONTANA

Klein, John R. Rom.

Roundup, M. M. Panian.

Washoe, L. Champa.

NEBRASKA

Omaha, P. Broderick.

NEW YORK

Gowanda, Karl Sternscha.

Little Falls, Frank Maala.

OHIO

Barberton, John Balant, Joe Hilti.

Cleveland, Anton Bobek, Chas.

Karlinger, Anton Simcich, Math.

Slapnik.

Euclid, F. Bajt.

Girard, Anton Nagode.

Lorain, Louis Balant in J. Kumš.

Niles, Frank Kogovšek.

Warren, Mrs. F. Rachar.

Youngstown, Anton Kikelj.

OREGON

Oregon City, J. Koblaj.

PENNSYLVANIA:

Ambridge, Frank Jakš.

Bessemer, Louis Hribar.

Braddock, J. A. Germ.

Broughton, Anton Ipavec.

Claridge, A. Yerina.

Conemaugh, J. Brezovec, V. Ro-

vanšek.

Crafton, Fr. Machek.

Export, G. Prvič, Louis Jupan-

čič, A. Škerlj.

Farrell, Jerry Okorn.

Forest City, Math. Kamin.

Greensburg, Frank Novak.

Homer City in okolico, Frank Fe-

renchack.

Irwin, Mike Paunek.

Johnstown, John Polanc, Martin Korohets.

Krayn, Ant. Taušek.

Luzerne, Frank Baloch.

Manor, Fr. Demšar.

Meadow Lands, J. Koprišek.

Midway John Zust.